

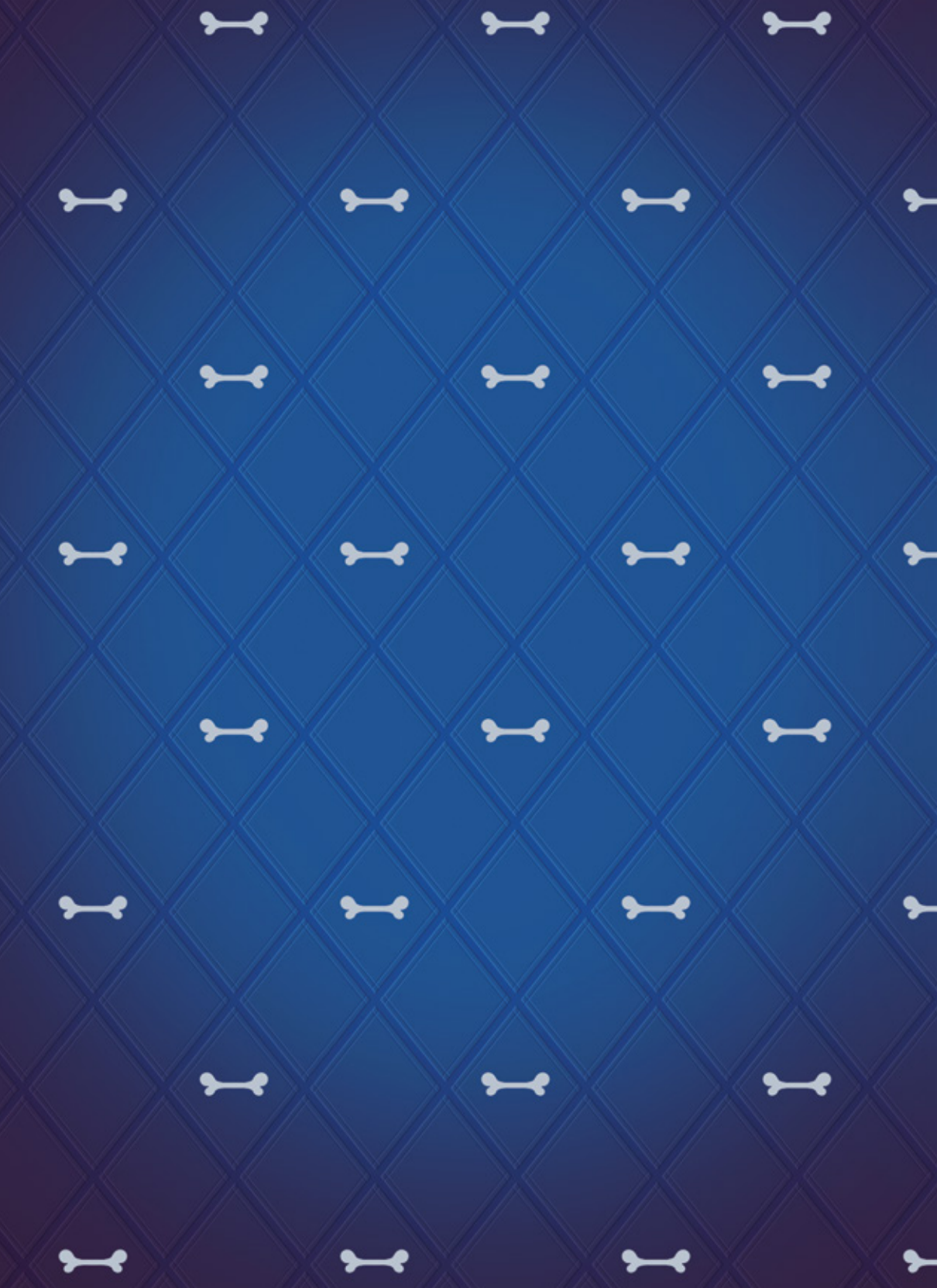

Marian Orloń

Seklyš Nosele

Vagystė iš muziejaus

Seklys Nosele

**Uagystė iš
muziejaus**

Versta iš:
Marian Orłóń
JAK DETEKTYW NOSEK
ZADZIWIŁ LIPKI NOWE
Dwie Siostry, Warszawa, 1976

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, Marian Orłóń, 2013
© Iliustracijos, Jerzy Flisak ir Mikołaj Flisak, 2013
© Viršelis, Edgaras Straukas, 2020
Pirmą kartą 1976 metais lenkų kalba pavadinimu
Jak Detektyw Nosek zadziwił Lipki Nowe
išleido *Dwie Siostry*, Varšuva, Lenkija.
Lietuvių kalba išleista susitarus su
Wydawnictwo Dwie Siostry, Varšuva, Lenkija.
Visos teisės saugomos.
© Vertimas į lietuvių kalbą, Kazys Uscila, 2020
© Leidykla „Nieko rimto“, 2020

ISBN 978-609-441-672-9

Marian Orłoń

Seklys Nosele
Uagystė iš
muziejaus

Iš lenkų kalbos vertė
Kazys Uscila

Iliustravo Jerzy Flisak

Vilnius
2020

Pasikėsinimas į Klekselį

Seklys Ambraziejus Noselė – garsus Naujajiepių gyventojas ir nusikaltėlių siaubas – taršė negausius plaukus ant savo galvos ir murmėjo po nosimi kažin ką nesuprantama. Prieš jį ant rašomojo stalo gulėjo laikraštis su pusiau išspręstu kryžiažodžiu. Būtent tas kryžiažodis ir buvo priežastis, dėl kurios siaubė savo praretėjusį kuodą ir skleidė nesuprantamą murmesį. Kambario kampe ant raštuoto kilimėlio gulėjo šuo Kuba ir akivaizdžiai pralinksmėjęs stebėjo savo šeimininką. Noselė vieną akimirką pastebėjo tą jo linksmą žvilgsnį ir pratrūko:

– Jeigu jau toks išmintingas, tai pasakyk, kas yra „Brangesnis už auksą, ištikimesnis už šešėlį.“

Kuba neskubėdamas nusižiovavo ir tarė lyg nenoromis:

– Juk tai aiškių aiškiausia: šuo¹.

– Sakai, šuo? – pagyvėjo seklys, palinko virš kryžiažodžio ir suskaičiavo langelius, tada sušuko: – Tinka! Bravo! Tu nuostabus!

Kuba išdidžiai palingavo galva.

– Žmogus, kuris pernelyg vėlai prieina prie išvados, kad jo šuo nuostabus, nevertas to šuns.

---

¹ Dviejų anksčiau išėjusių knygų apie seklių Noselių – „Grojančio laikrodžio paslaptis“ ir „Pagrobėjai“ – skaitytojai jau žino, kad šuo Kuba puikiai moka žmonių kalbą.

– Badai man akis? – įsižeidusiu balsu paklausė ponas Noselė.

– Ne. Filosofuoju, – atsakė šuo ir išsitiesė ant kilimėlio.

Ponas Noselė gūžtelėjo pečiais ir vėl palinko virš kryžiažodžio.

– Jam žalia galvoje... – sumurmėjo.

Šuo pašoko ant visų keturių letenų.

– Na, to jau per daug! – suurzgė jis.

Ponas Noselė nustebę mirksėjo.

– Ko tau per daug?

– Kabinėjimosi prie mano galvos. Ko joje turiu – tai tik mano reikalas.

Ponas Ambraziejus pratrūko kvatoti.

– Kuba, bičiuli! – juokėsi jis. – Apie tavo galvą esu kuo geriausios nuomonės. Patikėk manimi!

– Tai kam paistai kažkokius niekus, kad man galvoje žalia?

– Nieko nepaistau. Tiesiog perskaičiau kitą kryžiažodžio klausimą.

– Ak, koks aš asilas! – atsiduso Kuba ir taip pat prunkštelėjo.

Dabar jie kvatojosi abu, o tai, beje, nebuvo kažkas nepaprasta, nes giedra nuotaika dažnai vyravo jaukiame namelyje Baltų alyvų gatvėje. Bet šį kartą jis netruko ilgai. Šaižus telefono skambutis staiga nutraukė jų kvatojimą. Tad abu nutilo ir klausiamai susižvalgė.

– Kas čia galėtų skambinti? – garsiai mąstė Ambraziejus, eidamas prie telefono aparato.

Šuo patraukė jam iš paskos.

– Klausau, – tarė seklys į ragelį.

– Ponas Ambraziejus Noselė? – pasigirdo balsas.

– Taip, klausau, – pakartojo Ambraziejus.

– Pone sekly! – šaukė kažkoks uždusęs balsas taip aiškiai, kad Kuba girdėjo kiekvieną žodį. – Mums reikia jūsų pagalbos! Jeigu jos nesulauksime, gali atsitikti kažkas baisaus!..

– Atsiprašau, – šiek tiek nekantraudamas pertraukė ponas Noselė. – Bet aš net nežinau, su kuo turiu garbės...

– Ak, tai aš atsiprašau! – susigėdo nežinomas pašnekovas. – Visai netekau galvos. Kalba Vincentas Strykelis, muziejaus direktorius.

– Labos dienos, pone, – Ambraziejus nejučiomis linktelėjo jam. – O dabar prašau ramiai papasakoti, kokia nelaimė pakibo virš jūsų galvos.

– Ne virš mano galvos, ne virš mano galvos! – energingai paneigė Vincentas Strykelis. – Pavojus pakibo virš kai ko daug vertingesnio už mano galvą. Jis gresia įžymiam meno kūriniiui, mūsų muziejaus pasididžiavimui, garsiam Bonaventūro Klekselio paveikslui, kuriame pavaizduoti Naujajam saulėlydyje!

Am Braziejus iškalbingai pažvelgė į Kubą, leisdamas jam suprasti, kad tai tikrai rimtas reikalas, ir sukaupęs dėmesį klausėsi, ką sako direktorius.

– Prieš valandą, – sklido balsas iš ragelio, – muziejuje pasirodė du nežinomi asmenys, kurie įtartinais domėjosi tuo paveikslu. Esu tikras, kad...

– Minutėlę! – neleido jam baigti seklys Nosele. – Gal tai buvo paprasčiausi meno mylėtojai? Bonaventūro Klekselio kūrinys toks gražus, kad sunku praeiti pro jį abejingai.

– Jokių būdu! – ryžtingai pareiškė direktorius. – Meno mylėtoją aš atpažįstu iš tolo. Tikras menas mylėtojas, pone, atkreipia dėmesį ir į kitus vertingus kūrinius, kurių nestinga mūsų muziejuje. O tuodu ne. Ėjo pro juos kaip pro prekystalį su kopūstais. Sustojo tik prieš „Naujaliepius saulėlydyje“ ir pasišnabždėjo. Bet tai dar ne viskas! Pro šalį ėjęs durininkas nugirdo žodžius, kurie nepalieka jokių abejonių dėl jų dviejų kėslų.

– Kokie tie žodžiai? – vėl pertraukė jį Nosele.

– „Šiąnakt turime jį nugvelbti“, – atsakė direktorius.

Informacija padarė Noselei didžiulį įspūdį.

– Iš tikrųjų, – tarė jis, – visa tai liudija, kad jūsų nuogaštavimai yra visai pagrįsti. Todėl imsiuosi tų tipų. Tik prašau man papasakoti, kaip jie atrodo ir kur yra šiuo metu.

– Kaip atrodo? – sutriko direktorius. – Hmmm... Atrodo visai paprasti, niekuo neypatingi, tik skiriasi ūgiu: vienas yra metro ir aštuoniasdešimties su trupučiu, kitas vos siekia jam iki pečių. O šiuo metu jie gali būti smuklėje „Riebus kaulas“. Nuėjo ten prieš kelias minutes.

– Užteks! – pasakė ponas Noselė. – Tuoju nuvyksiu ten ir juos diskretiškai paglobosiu. Būkite, pone, ramus. Neleisime pavogti mūsų lobio!

– Kad tik pavyktų! – susijaudinusių balsu sušuko Vincentas Strykelis.

Ponas Noselė padėjo ragelį ir atsisuko į šunį.

– Girdėjai? – paklausė.

– Kiekvieną žodį, – atsakė Kuba.

– Todėl keliaujame į smuklę „Riebus kaulas“! – sukomandavo seklys.

Kuba skaniai apsilaižė.

– Mielai. Nedaug yra pasaulyje vietų, kurias mėgstu taip pat stipriai, kaip tą jaukią smuklę.

Jie pajudėjo.

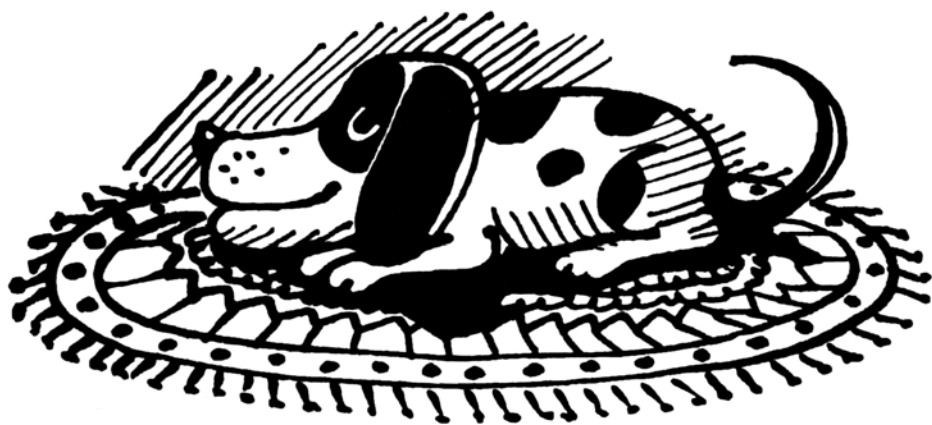
Smuklė „Riebus kaulas“ buvo įsikūrusi Giedančių vieversių gatvės mūrinio namo pirmame aukšte ir buvo gerai žinoma visiems miesto šunims ir jų šeiminkams. Nes tai vienintelė mieste maitinimo įstaiga, kurioje galėjo lankytis visi Azorai ir Rūdžiai, neatsižvelgiant į jų rasę, dydį, svorį. Ir jiems ne tik buvo leidžiama peržengti smuklės slenkstį, juos ten net kvietė: „Mielai laukiami šunys“, skelbė didelis užrašas prie durų, žadinantis šunų širdyse tikras simpatijas smuklės personalui.

Ir tai, beje, ne vienintelis smuklę puošęs užrašas. Buvo ir dar vienas, kurį pamačiusiam Kubai pradėjo išsiskirti seilės. Jis siūlė lankytojams specialų smuklės firminį patiekalą, didžiausią Kubos skanėstą – Vienos kaulus. Tad nieko keista, kad perskaitęs

jį laimino mintyse įtariamuosius Bonaventūro Klekselio meno mylėtojus, kurių dėka dabar ten apsilankys dar kartą.

Įėjo į vidų ir apsižvalgė salėje. Nuo sienų į juos žvelgė garbingų keturkojų portretai, prie stalų sėdėjo tokie patys garbingi ponai ir ponios sugarbiniuotais plaukais, o po stalais šunų draugijos žiedas godžiai graužė kaulus.

Kol Kuba ieškojo toje draugijoje pažįstamų šunų, Noselė žvalgėsi vertingo paveikslo mėgėjų. Ir pažino juos be vargo. Jie buvo vieninteliai klientai be šuns ir, be kita ko, juos tai išdavė. Juodu sėdėjo salės kampe, gėrė alų ir susikaupę dėl kažin ko tarėsi. Arti įtartino dvejeta nebuvo lais-

Garsus seklys Ambraziejus Noselė išėjo į užtarnautą poilsį ir ketino mėgautis saulėtu gyvenimo rudeniu, auginti ridikėlius. Visai nesibaimino, kad teks nuobodžiauti – dieną ir naktį šalia turėjo savo ištikimą bičiulį, jam daug kartų talkininkavusį šunį Kubą. Ne paprastą, o išskirtinį išminčių, turintį seklio gabumą, kalbantį žmonių kalba. Bet poilsį jiems tenka atidėti ateičiai: miestelyje, kuriame jie gyvena, vis pasitaiko įvykių, kuriuos iširti, rasti piktadarius gali tik seklys Noselė ir jo bičiulis Kuba.

Toks yra trijų knygelių – jauniems skaitytojams skirto detektyvinių istorijų ciklo apie sekli Noselę ir jo bičiulį Kubą – turinys. Šioje, trečiojoje knygoje, šaunusis seklys Noselė ir jo šuo Kuba padeda apsaugoti muziejų nuo garsaus paveikslo vagystės, tiria šaškių būrelio izdo vagystės paslaptį ir mėgina pričiupti legendinį nusikaltėlį Nepagaujamą rankelę.

Knygelių serijos autorius – lenkų prozininkas Marianas Orlonis (Marian Orłóń, tikr. Marian Wędzonka, 1932–1990), parašęs daugiau negu dvidešimt knygų.

Knygeles iliustravo garsus lenkų dailininkas, iliustruotojas ir scenografas Jeżis Flisakas (Jerzy Flisak) (1930–2008). Viršelį piešė lietuvių dailininkas Edgaras Straukas.

Redaktorė **Edita Birulienė**

Korektorius **Vainius Bakas**

Maketavo **Miglė Dilytė**

Tiražas 3000 egz.

Išleido leidykla „Niekorimto“

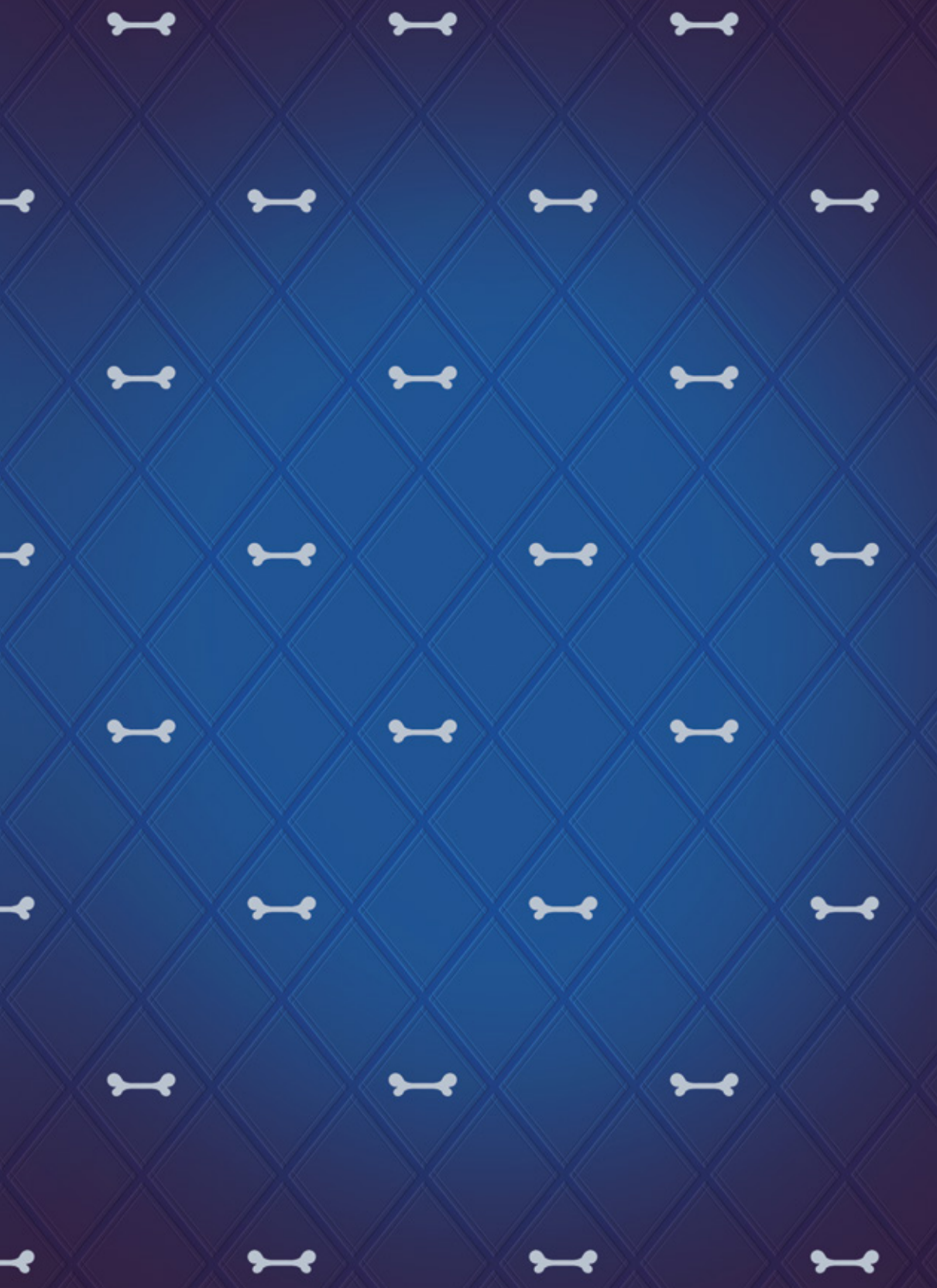
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius

www.niekorimto.lt

Spausdino UAB BALTO print

Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

Kas jau kas, bet
seklys Noselė tikrai žino, kad
jo šuo – nuostabus! Kuba ne tik puikus
pagalbininkas sprendžiant bylas.
Jis dar ir puikus pašnekovas. Turėti šuni, kuris
moka kalbėti, tikras džiaugsmas. O jei esi seklys,
toks šuo gali tapti tikru slaptu ginklu kovoje
su įvairaus plauko nusikaltėliais.
Net jei tai pats garsusis vagišius
Nepagaunama rankelė!

Kiti Seklio Noselės
ir Kubos nuotyčiai:

ISBN 978-609-441-672-9

9 786094 416729

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

